

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2018

aruandeaasta lõpp: 31.12.2018

ärinimi: Telia Eesti AS

registrikood: 10234957

tänavanimi, maja number Mustamäe tee 3

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihthumber: 15033

telefon: +372 6397213

faks: +372 6402027

e-posti aadress: info@telia.ee

veebilehe aadress: www.telia.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	7
Bilanss	7
Kasumiaruanne	8
Rahavoogude aruanne	9
Omakapitali muutuste aruanne	10
Raamatupidamise aastaaruande lisad	11
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	11
Lisa 2 Raha	18
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	19
Lisa 4 Varud	20
Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	20
Lisa 6 Investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse	20
Lisa 7 Tütarettevõtjate aktsiad ja osad	21
Lisa 8 Sidusettevõtjate aktsiad ja osad	21
Lisa 9 Materiaalsed põhivarad	22
Lisa 10 Immateriaalsed põhivarad	23
Lisa 11 Kapitalirent	23
Lisa 12 Kasutusrent	24
Lisa 13 Laenukohustised	25
Lisa 14 Võlad ja ettemaksed	26
Lisa 15 Võlad töövõtjatele	26
Lisa 16 Eraldised	27
Lisa 17 Tingimuslikud kohustised ja varad	27
Lisa 18 Aktsiakapital	27
Lisa 19 Müügitulu	28
Lisa 20 Muud äritulud	29
Lisa 21 Kaubad, toore, materjal ja teenused	29
Lisa 22 Mitmesugused tegevuskulud	30
Lisa 23 Tööjõukulud	30
Lisa 24 Muud ärikulud	31
Lisa 25 Kasum (kahjum) tütarettevõtjatelt	31
Lisa 26 Tulumaks	31
Lisa 27 Seotud osapooled	32
Aruande allkirjad	34
Vandeauditiitori aruanne	35

Tegevusaruanne

Telia Eesti AS (Telia) on uue põlvkonna IT- ja telekommunikatsiooniettevõtte, mis pakub nii era- kui äriklientidele IKT teenuseid, lahendusi ja väärtuslikku.

Ettevõtte osutab teenuseid Telia kaubamärgi all ning mobiilside-teenuseid ka kaubamärgiga Diil. Kõnekaartide kaubamärkidena on kasutusel Simpel ja Super.

Ettevõtte hoiab Eestis liidripositsiooni nii mobiilside-, fikseeritud kõnaside, lairibaühenduste, IT teenuste, kui digitaalteleviseiooni turul. Teliale kuulub ka populaarne interneti otsingusüsteem ja temaatiline infokataloog Neti ning internetiportaal Online.ee.

Telia fookusteenused on internet (mobiilne internet ja lairiba), TV (televisoris ja nutiseadmetes), IT (serverite ja töökohtade haldus, riist- ja tarkvarateenused) ja kõnesidelahendused (mobiilis, lauatelefonis ja arvutis).

Samuti tegeleb ettevõtte IKT-sektori teenuste kasutamiseks vajaliku kauba müümisega ning kaubamüügi finantseerimisega.

Telia 100% omanik on Euroopa suurimaid telekommunikatsiooniettevõtteid Telia Company AB, kelle aktsiad on noteeritud Stockholmi ja Helsingi börsil.

Telialle kuulub 50% SK ID Solutions AS-ist ja 100% Green IT OÜ-st.

Majandusnäitajad

Telia müügitulu 2018. aastal ulatus 301,9 miljoni euroni (2017: 293,8 miljonit eurot). Ärikasum enne kulumit moodustas 94,5 miljonit eurot (2017: 84,6 miljonit eurot).

Eelmise aasta heade tulemuste juures mängib olulist rolli hea töö erinevate valdkondade arendamisel.

Telia mobiililiitumiste arv ulatus 2018. aasta lõpuks 986 000-ni, kasvades aastaga enam kui 60 000 liitumise võrra. Mobiiliteenuste vaates oli eelmisel aastal märgilise tähendusega esimese 5G pilootvõrgu avamine TalTechi ülikoolilinnakus ning tervet Eestit katva asjade interneti (NB-IoT) võrgu avamine.

Telia TV-teenuse kasutajate arv ulatus läinud aasta lõpus 212 000-ni, suurenedes aastaga 12 000 uue kliendi võrra. Üks olulisemaid sündmusi Telia TV arengu vaates oli populaarse HBO sisuteenuse lisandumine 2018. aasta septembris, mida tänaseks kasutavad kümned tuhanded Telia kliendid.

Telia interneti püsühenduse klientide arv kasvas 2018. aasta lõpuks 242 000 kliendini.

Alljärgnevalt on toodud Telia majandustegevust iseloomustavad olulisemad suhtarvud ja nende arvutuskäik:

	Arvutusmetoodika	2018	2017
EBITDA marginaal	Ärikasum enne kulumit / Müügitulud	31,29%	28,79%
Käibe puhasrentaablus	Puhaskasum / Müügitulud	10,69%	11,35%
Investeeringute suhe käibesse	Investeeringud / Müügitulud	19,41%	19,00%
Varade puhasrentaablus (ROA)	Puhaskasum / Keskmised varad	10,69%	11,26%
Omakapitali puhasrentaablus (ROE)	Puhaskasum / Keskmise omakapital	19,49%	21,39%

Investeeringud

Telial on vahemikus 2017-2020 käimas riigi mahukaim interneti püsivõrgu moderniseerimise programm, mille käigus jõuab kiire ja tänapäevane internetiühendus sadade tuhandete Eesti elanikeni. 2018. aastal jõudis ülikiire ja tänapäevane interneti püsiühendus enam kui 50 000 koduni. Samas mahus on plaanis kaasajastada püsivõrku ka tänavu. Kokku jõuab Telia Koduinterneti püsiühendus juba enam kui 300 000 Eesti koduni.

Lisaks oli 2018. aasta väga aktiivne mobiilivõrgu arenduste poolest. Telia mobiilvõrgu arendustööd toimusid enam kui 1000 tugijaamas ning sellega parandas ettevõtte oma mobiilside teenuste kvaliteeti Tallinnas, Tartus ja teistes linnades ning kõigis maakondades.

2018. aasta veebruaris allkirjastasid Telia Eesti AS ja pilveteenuseid pakkuv Termnet Eesti OÜ lepingu, millega Telia omandas ettevõtte pilveteenuste äri. Termnet Eesti OÜ on 2006. aastal loodud ettevõtte, mis on keskendunud äriklassi serverilahenduste ja pilveteenuste pakkumisele. Lisaks pakutakse klientidele tarkvara litsentseerimise ja SaaS (Software as a Service) teenuseid. Termnet Eesti OÜ käive oli 2017. aastal ligi 350 000 eurot ning ettevõtte halduses on enam kui 200 serverit.

Kokku investeeris Telia 2018. aastal Eesti turule 58,6 miljonit eurot (2017: 55,8 miljonit eurot), olles selle näitajaga riigi üks suuremaid investoreid. Ettevõtte jätkab aktiivse investeerimistegevusega ka 2019. aastal.

Makromajanduslik ülevaade

Statistikaameti andmeil oli vabade ametikohtade arv 2018. aasta IV kvartalis kõrgeim info ja side sektoris (3,0%). See näitaja peegeldab valdkonna üldist seisu, kuna IKT sektoris tervikuna valitseb kvalifitseeritud tööjõu vähesus. Koos üldise majanduskasvu ja reaalpalga kasvuga avaldab see otsest mõju nii Teliale kui IT-sektorile tervikuna, avaldades survet tööjõukuludele.

Kasvav majandus ja vabade töökohtade vähesus avaldasid mõju ka Telia Eesti äritegevusele.

Ettevõtetest kliendid panustasid senisest enam äride digitaliseerimisse, kasutades nii Telekomit kui IT teenuseid. Uue trendina näeme ettevõtete puhul kasvavat IT teenuste sisseostmise eelistamist.

Mobiilise andmeside kasvu taga olid nii elanikkonna kasvavad sissetulekud, kui Euroopa Liidu regulatsioon rändlusteenuste osas.

Finantsriskide maandamine

Telia käsitleb finantsriski eraldi riskikategooriana, mis hõlmab endas alamkategooriatena: krediidiriski, likviidsusriski, maksurisk, intressirisk ning raporteerimise risk. Finantsriski juhitakse vastavalt Telia riskijuhtimise poliitikale ja juhenditele. Majandusaasta jooksul ei ole ilmnenud olulisi finantsriske.

Aktiivkapitali vähendamine

2018. aasta lõpus viidi kohalikus äriregistris sisse muudatus Telia Eesti aktiivkapitali vähendamise kohta ning alates 27. detsembrist on ettevõtte aktiivkapitali suuruseks 500 000 eurot.

Tegu on ainuaktsionäri Telia Company AB otsusega, mis sisuliselt tähendab, et Telia Eesti aktiivkapital kahaneb varasemalt 88 miljonilt eurolt 500 000 euron. Muudatuse tulemusena vabanev summa suunatakse täiendavasse reservkapitali. Aktiivkapitali vähendamine Telia Eesti igapäevast majandus- ja äritegevust mingil moel ei mõjuta.

Aktiivkapitali vähendamise eesmärk on luua paindlikumad võimalused ettevõtte kapitalistruktuuri parendamiseks. Aktiivkapitali vähendamine ja selle summa suunamine täiendavasse reservkapitali võimaldab vajadusel tasakaalustada paindlikult võõrkapitali ja omakapitali suhet.

Lisaks oli senine aktiivkapital ajalooliselt liiga suur, kuna kõik seadustest tulenevad nõuded aktiivkapitali suhtes on küllaga täidetud ka vähendatud suuruses aktiivkapitali korral.

Äritegevuse hooajalisus

Ettevõtte äritegevus ei ole olulisel määral mõjutatud majanduse hooajalisusest ja tsüklilisusest.

Keskkonna- ja sotsiaalsed mõjud

Telia tegevus ei avalda olulist mõju looduskeskkonnale, kuid ettevõtte vastutustundlikust käitumisest lähtuvalt tegutseb Telia energiasäästlikult. Kuna üheks suuremaks energiakulu allikaks on serveriruumide jahutus, taaskasutatakse serveriruumide soojust enda hoonete ja ka lähiümbruse hoonete kütmiseks ja soojavarustuse tagamiseks. Näiteks Sõpruse puistee maja serveriruumide soojusega köetakse ka ümbruskonna hooneid.

Olulist mõju Telia tegevusele avaldab ka ettevõtte uus peahoone Tallinnas, Mustamäe tee alguses, mis võimaldab ettevõttel tegutseda varasemast märgatavalt keskkonnasäästlikumalt.

Lisaks on Telia algatanud erinevaid projekte, aitamaks kaasa ökoloogilise jalajälje vähendamisele.

Ettevõtte on võimaluste piires loobunud klientidele paberarvete saatmisest, et asendada need e-arvetega. Samuti on ettevõtte osa oma teenuseid üles ehitanud selliselt, et julgustada inimesi oma vanu mobiilseadmeid uute vastu vahetama, et vanad seadmed taaskasutusse jõuaksid.

Alates 2016. aasta algusest kasutab Telia Eesti ainult rohelist elektrienergiat. Selle kinnituseks väljastati ettevõttele ka vastav sertifikaat.

2017. aastal käivitas ning 2018. aastal jätkas Telia Eestis „Suurim julgus“ kampaaniaga, mis on suunatud küberkiusamise probleemi teadvustamisele ja ennetamisele Eestis. Kampaania raames viidi 2018. aastal läbi mahukas sotsiaalkampaania nii Telia enda kui massimeedia kanalites.

2018. aasta mais omistati Teliale teist aastat järjest vastutustundliku ettevõtte kuldtaseme märgis. Sellega tunnustab Vastutustundliku Ettevõtluse Foorum ettevõtteid, kes hoolivad ümbritsevast ning soovivad panustada ühiskonda rohkemaga kui seadus nõuab. Telia sai kuldtaseme märgise, mis on tunnustus ausa, teadliku ja keskkonda säästva tegevuse eest.

Tervikuna näeb Telia enda ühiskondliku rollina Eesti infoühiskonna edendamist oma valdkonna võimaluste ulatuses.

Robert Pajos
Telia Eesti AS juhatuse esimees

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	8 726	6 824	2
Nõuded ja ettemaksed	70 384	68 909	3
Varud	12 460	9 846	4
Kokku käibevarad	91 570	85 579	
Põhivarad			
Investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse	2 936	2 939	6
Nõuded ja ettemaksed	11 954	12 676	3
Materiaalsed põhivarad	173 433	167 495	9
Immateriaalsed põhivarad	28 120	27 114	10
Kokku põhivarad	216 443	210 224	
Kokku varad	308 013	295 803	
Kohustised ja omakapital			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	75 000	61 000	13
Võlad ja ettemaksed	70 521	58 071	14
Eraldised	76	76	16
Sihtfinantseerimine	0	109	
Kokku lühiajalised kohustised	145 597	119 256	
Pikaajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	1 405	1 548	14
Eraldised	2 185	2 455	16
Sihtfinantseerimine	109	0	
Kokku pikaajalised kohustised	3 699	4 003	
Kokku kohustised	149 296	123 259	
Omakapital			
Aktsiakapital nimiväärtuses	500	88 169	18
Ülekurss	19 327	19 327	
Kohustuslik reservkapital	8 817	8 817	
Muud reservid	87 669	0	18
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	10 126	22 891	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	32 278	33 340	
Kokku omakapital	158 717	172 544	
Kokku kohustised ja omakapital	308 013	295 803	

Kasumiaruanne

(tuhandetes eurodes)

	2018	2017	Lisa nr
Müügitulu	301 939	293 786	19
Muud äritulud	3 276	1 768	20
Kapitaliseeritud väljaminekud oma tarbeks põhivarade valmistamisel	3 963	3 221	
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-105 383	-104 226	21
Mitmesugused tegevuskulud	-47 714	-50 706	22
Tööjõukulud	-61 048	-58 786	23
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-50 243	-49 343	9,10
Muud ärikulud	-545	-486	24
Ärikasum (kahjum)	44 245	35 228	
Kasum (kahjum) tütarettevõtjatelt	-3	-1 067	25
Intressitulud	1	0	
Intressikulud	-739	-793	13
Muud finantstulud ja -kulud	182	-28	
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	43 686	33 340	
Tulumaks	-11 408	0	26
Aruandeaasta kasum (kahjum)	32 278	33 340	

Rahavoogude aruanne

(tuhandetes eurodes)

	2018	2017	Lisa nr
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum (kahjum)	44 245	35 228	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	50 243	49 343	9,10
Kasum (kahjum) põhivarade müügist	-1 242	-110	20
Kokku korrigeerimised	49 001	49 233	
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-754	7 118	3
Varude muutus	-2 614	2 217	4
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	12 232	15 226	14,16
Makstud intressid	-739	-793	13
Makstud ettevõtte tulumaks	-11 408	0	26
Kokku rahavood äritegevusest	89 963	108 229	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-59 113	-55 763	9,10
Laekunud materiaaalsete ja immateriaalsete põhivarade müügist	3 168	154	9,10
Tasutud tütarettevõtjate soetamisel	0	-243	7
Laekunud tütarettevõtjate müügist	0	550	7
Laekunud intressid	1	0	
Laekunud dividendid	0	473	7
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-55 944	-54 829	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	60 000	0	27
Saadud laenude tagasimaksed	-46 000	-50 000	27
Makstud dividendid	-46 105	0	26,27
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-32 105	-50 000	
Kokku rahavood	1 914	3 400	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	6 824	3 452	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	1 914	3 400	
Valuutakursside muutuste mõju	-12	-28	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	8 726	6 824	2

Omakapitali muutuste aruanne

(tuhandetes eurodes)

						Kokku
	Aktiikapital nimiväärtuses	Ülekurs	Kohustuslik reservkapital	Muud reservid	Jaotamata kasum (kahjum)	
31.12.2016	88 169	19 327	8 817	0	22 891	139 204
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	0	33 340	33 340
31.12.2017	88 169	19 327	8 817	0	56 231	172 544
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	0	32 278	32 278
Väljakuulutatud dividendid					-46 105	-46 105
Muud muutused omakapitalis	-87 669	0	0	87 669	0	0
31.12.2018	500	19 327	8 817	87 669	42 404	158 717

Lisainfo aktsiakapitali ja dividendide kohta on avaldatud lisades 18 ja 26.

2018. aastal ainuaktsionäri otsusega oli muudetud Ettevõtte põhikiri ja vähendatud aktsiate arv ja aktsiakapitali suurus. Muudatuse tulemusena vabanev summa suunati täiendavasse reservkapitali. Aktsiakapitali vähendamise eesmärk on luua paindlikumad võimalused ettevõtte kapitalistruktuuri parendamiseks. Aktsiakapitali vähendamine ja selle summa suunamine täiendavasse reservkapitali võimaldab vajadusel tasakaalustada paindlikult võõrkapitali ja omakapitali suhet ning aitab parandada omakapitali tootlust. Lisaks oli senine aktsiakapital ajalooliselt liiga suur, kuna kõik seadustest tulenevad nõuded aktsiakapitali suhtes on täidetud ka vähendatud suurusel aktsiakapitali korral.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Telia Eesti AS (edaspidi ka Ettevõtte) 2018. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga. Eesti finantsaruandluse standard on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev avalikkusele suunatud finantsaruandluse nõuete kogum, mille põhinõuded on kehtestatud Eesti raamatupidamise seadusega ja mida täpsustab raamatupidamise seaduse 34 lõike 4 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutav ministri määrus (toimikonna juhend).

Telia Eesti AS ei ole koostanud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, kuna 100% tema aktsiatest kuulub lepinguriigis registreeritud emaettevõttele Telia Company AB, mis on registreeritud aadressil Solna 16994, Rootsi Kuningriik ja kes koostab ise konsolideeritud aastaaruande.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumusest, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevates arvestuspõhimõtetes.

Telia Eesti AS raamatupidamise aastaaruanne on koostatud perioodi 01.01.2018-31.12.2018 kohta. Raamatupidamise aastaaruande esitus- ja arvestusvaluutaks on euro. Välisvaluutaks loetakse kõik teised valuutad peale euro.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud tuhandetes eurodes.

Seisuga 31.12.2018 töötas Ettevõttes 1792 töötajat, aruandeperioodi keskmine töötjate arv taandatud aastast oli 1 662 töötajat. 31.12.2017 oli ettevõtte töötajate arv 1867, aruandeperioodi keskmine töötjate arv taandatud aastast oli 1 723. Kõik eelnimetatud isikud töötasid töölepingu alusel.

Arvestuspõhimõtete või informatsiooni esitusviisi muutused

0% intressimääraga pikaajaliste järelmaksunõuete diskonteerimisel on muudetud esitusviisi. Diskonteerimise mõju 2017. aastal oli kajastatud finantskohustisena. 2018. aastal näidatakse diskonteerimise mõju finantsvara koosseisus ja sama esitusviisi tagamiseks on korrigeeritud ka võrdlusandmeid.

Lisarea nimetus	31.12.2017	Muutus	31.12.2017
Nõuded ja ettemaksed	13 352	-676	12 676
Kokku põhivarad	210 900	-676	210 224
Kokku varad	296 479	-676	295 803
Võlad ja ettemaksed	58 747	-676	58 071
Kokku lühiajalised kohustused	119 932	-676	119 256
Kokku kohustused	123 935	-676	123 259
Kokku kohustused ja omakapital	296 479	-676	295 803

Finantsvarad

Ettevõttel on järgmised finantsvarad: raha ja raha ekvivalendid, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded (sh liising- ja faktooringnõuded) ning lühiajalised finantsinvesteeringud.

Finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval (s.t päeval, mil ettevõtte võtab endale kohustuse (näiteks sõlmib lepingu) teatud finantsvara ostuks või müügiks.

Raha ja raha ekvivalendid, nõuded ostjatele ja muud nõuded (viitlaekumised, antud laenuid ning muud lühiajalised nõuded), välja arvatud edasimüügi eesmärgil omandatud nõuded, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus tagasimaksed ning võimalikud allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuvas summas.

Pikaajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse need algselt arvele saadaoleva tasu õiglases väärtuses,

arvestades järgnevatel perioodidel nõudelt intressitulu, sisemise intressimäära meetodit kasutades.

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas esineb vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Juhul, kui selliseid tunnuseid esineb, korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad (näiteks nõuded ja lunastustähtajani hoitavad võlakirjad) hinnatakse alla finantsvarast eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdisväärtuseni (diskonteerituna antud finantsvara esmasel kajastamisel fikseeritud sisemise intressimääraga). Väärtuse langusest tulenevaid allahindlusi kajastatakse kasumiaruandes kuluna. Juhul, kui eelnevalt allahinnatud korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade väärtus järgnevatel perioodidel taas tõuseb, tühistatakse varasem allahindlus kuni summani, mis on madalam (1) finantsvarast eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdisväärtusest ja (2) bilansilisest jääkväärtusest korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil juhul, kui allahindlust ei oleks eelnevalt toimunud. Allahindluste tühistamisi kajastatakse kasumiaruandes.

Finantsvara eemaldatakse bilansist kui ettevõtte kaotab selle üle kontrolli.

Faktooringtehingud

Faktooringtehinguteks loetakse finantseerimistehinguid, mille korral Ettevõtte (faktor) finantseerib oma koostööpartnereist müüjaid nende varaliste nõudeõiguste ostmise kaudu. Ettevõtte soetab müüjalt nõude tulevikus ostja poolt ostu-müügi lepingute alusel tasumisele kuuluvate summade osas.

Faktooringtehingud jagunevad regressiõigusega faktooringtehinguteks (Ettevõtte omab õigust müüa tähtaegselt tasumata nõue müüjale osaliselt või täielikult tagasi) ja regressiõigusega faktooringtehinguteks (Ettevõtte ei oma õigust tähtaegselt tasumata nõuet müüjale tagasi müüa). Faktori tuluks kujuneb lepingut sõlmides võetav ühekordne lepingutasu ja intressitulu sõltuvalt ostjale kohaldatud makseperioodi pikkusest. Laekumata faktooringnõudeid kajastatakse nõude soetusmaksumuses bilansikirjel „Nõuded ja ettemaksed“. Nõue ostja vastu tekib kauba või teenuse müügi kohta esitatud arve faktoormise ehk nõude soetamise hetkest. Intressiarvestust peetakse tekkepõhiselt.

Tarbijafaktooringu tehinguks loetakse faktooringtehingut, mida Ettevõtte pakub pikaajalise kasutuseaga tarbeesemete müüjatele nende erasikutest ostjatele järelmaksuga müümise võimaldamiseks. Ettevõtte tuluks on lepingut sõlmides võetav ühekordne lepingutasu ja intressitulu kahanevalt nõudesummalt. Tarbijafaktooringut kajastatakse raamatupidamises analoogselt liisinglepingutega.

Raha

Bilansikirje „Raha ja raha ekvivalendid“ sisaldab kassa, pangakontode, koheselt tagasimakstavate deposiitide ning lühiajaliste väga likviidsete pangadeposiitide (tähtajaga alla kolme kuu) jääke. Raha ekvivalentideks loetakse ka lühiajalisi (üldjuhul kuni 3 kuud) kõrge likviidsusega investeeringuid, mida on võimalik konverteerida teadaoleva summa raha vastu ning millel puudub oluline turuväärtuse muutuse risk (näiteks lühiajalised deposiidid ja osalused sellistes rahaturufondides, mis investeerivad instrumentidesse, mis individuaalselt vastavad raha ja raha ekvivalendi mõistele). Arvelduskrediiti kajastatakse bilansis lühiajaliste laenukohustuste koosseisus.

Äritegevuse rahavoogusid kajastatakse kaudsel meetodil, mille puhul aruandeperioodi kasumit või kahjumit korrigeeritakse mõjudega, mis tulenevad mitterahalistest tehingutest, äritegevusega seotud nõuete ja võlgnevuste muutustest ning muudest investeerimis- või finantseerimistegevuse rahavoogudest tingitud korrigeerimistest. Investeerimis- ja finantseerimistegevuse rahavoogusid kajastatakse otsesel meetodil.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutadeks loetakse kõik teised valuutad peale arvestusvaluuta euro. Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpannga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja kohustused (rahas tasutavad nõuded ja laenud) hinnatakse bilansipäeval ümber eurodesse bilansipäeval kehtivate Euroopa Keskpannga valuutakursside alusel. Ümberhindamise tulemusena tekkinud kursikasumid ja – kahjumid esitatakse aruandeperioodi kasumiaruandes.

Mitterahalised välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused, mida mõõdetakse õiglases väärtuses, hinnatakse ümber arvestusvaluutasse, võttes aluseks Euroopa Keskpannga valuutakursid, mis kehtivad õiglase väärtuse määramise päeval.

Mitterahalisi välisvaluutas fikseeritud varasid ja kohustusi, mida ei kajastata õiglase väärtuse meetodil (nt ettemaksed, soetusmaksumuse meetodil kajastatavad varud, materiaalne ja immateriaalne põhivara), bilansipäeval ümber ei hinnata, vaid kajastatakse jätkuvalt tehingupäeval kehtinud Euroopa Keskpannga valuutakursi alusel.

Tütar- ja sidusettevõtjate aktsiad või osad

Tütarettevõtteks loetakse ettevõtet, mille üle Ettevõttel on kontroll. Tütarettevõtet loetakse ematettevõtte kontrolli all olevaks, kui Ettevõtte omab kas otseselt või kaudselt üle 50% tütarettevõtte hääleõiguslikest aktsiatest või osadest või on muul moel võimeline kontrollima tütarettevõtte tegevus- ja finantspoliitikat.

Sidusettevõtte on ettevõtte, mille üle Ettevõttel on oluline mõju, kuid mida ta ei kontrolli. Üldjuhul eeldatakse olulise mõju olemasolu juhul, kui Ettevõtte omab 20% kuni 50% hääleõiguslikest aktsiatest või osadest.

Telia Eesti AS aruandes kajastatakse investeeringuid tütar- ja sidusettevõtetesse soetusmaksumuses (miinus vajadusel tehtavad allahindlused). Soetusmaksumuse meetodi rakendamisel kajastatakse investeering algselt tema soetusmaksumuses (ühise kontrolli all olevate ettevõtete vahel toimunud tehingu puhul omandatud netovara bilansilises väärtuses), ning hiljem korrigeeritakse seda vajadusel investeeringu väärtuse langusest tulenevate allahindlustega.

Tütar- ja sidusettevõtete poolt makstud dividendid kajastatakse sel hetkel finantstuluna, kui Ettevõtte tekib õigus neile dividendidele, v.a. see osa dividendidest, mis makstakse välja selle vaba omakapitali arvelt, mille tütar- või sidusettevõtte oli teeninud välja enne selle tütar- või sidusettevõtte soetamist Ettevõtte poolt. Selline osa dividendidest kajastatakse investeeringu vähendusena.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuetena ostjate vastu kajastatakse Ettevõtte tavapärase äritegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid. Nõudeid ostjate vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses (s.o nominaalväärtus miinus tagasimaksed ning vajadusel tehtavad allahindlused). Sideteenuste osutamisel arveldustest rahvusvaheliste operaatoritega tekkivad tulud kajastatakse tekkepõhiselt. Arvete esitamiseni kajastatakse periodiseeritud nõuded osutatud teenuste eest muude viitlaekumiste real.

Nõuete allahindlust kajastatakse, kui esineb objektiivseid tõendeid selle kohta, et nõuete summad ei laeku vastavalt nõuete esialgsetele lepingutingimustele. Asjaoludeks, mis viitavad võimalikule nõuete väärtuse langusele, on võlgniku pankrot või olulised finantsraskused ning maksetähtaegadest mittekinnipidamine. Individuaalselt oluliste nõuete väärtuse langust (st. vajadust allahindluseks) hinnatakse iga ostja kohta eraldi, lähtudes eeldatavasti tulevikus laekuvate summade nüüdsväärtusest. Selliste nõuete puhul, mis ei ole individuaalselt olulised ja mille suhtes ei ole otseselt teada, et nende väärtus oleks langenud, hinnatakse väärtuse langust kogumina, arvestades eelmiste aastate kogemust laekumata jäänud nõuete osas. Nõuete bilansilist väärtust vähendatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlussumma võrra ning kahjum allahindlusest kajastatakse kasumiaruandes mitmesuguste tegevuskuludena. Kui nõue loetakse lootusetuks, kantakse nõue ja tema allahindlus bilansist välja. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumist kajastatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu vähendamisenä.

Varud

Varudena on bilansis kajastatud müügiks ostetud kaubad ning varade hoolduseks ja remondiks vajalikud materjalid (sidevõrgu ehituse materjalid, remonditarvikud, tööriistad jms), mis võetakse algselt arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest, müüjapoolsetest allahindlustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Varud kajastatakse bilansis lähtuvalt sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus. Neto realiseerimisväärtus leitakse, arvates tavapärase äritegevuses kasutatavast hinnangulisest müügihinnast maha hinnangulised kulutused, mis on vajalikud toote müügi valmidusse viimiseks ja müügi sooritamiseks.

Varude kuluks kandmisel kasutatakse FIFO meetodit.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse Ettevõtte enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 650 €, välja arvatud sidevõrguga seotud varad, mis kajastatakse põhivarana olenemata nende soetusmaksumusest, ja bürooruumide sisustamiseks soetatud varad maksumusega alates 1 600 €. Materiaalse põhivarana on bilansis kajastatud maa, ehitised, masinad ja seadmed ning muud pika kasutuseaga varad. Varad, mille kasulik tööiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 650 € ja bürooruumide sisustuse puhul alla 1 600 €, kantakse kasutuselevõtmise hetkel 100% kuludesse ja peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kapitalirendile võetud põhivara arvestus toimub sarnaselt ostetud põhivaraga.

Omatarbeks ehitatud põhivara soetusmaksumuse hulka arvestatakse objektiga seotud tegelikke valmistamisväljaminekuid.

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et Ettevõtte saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu; ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikuludid kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Laenude intressikulu põhivara soetusmaksumuses ei kapitaliseerita. Põhivara valmistamisega seotud tööjõukulutused kapitaliseeritakse soetusmaksumuse hulgas.

Kui materiaalse põhivara eeldatav kaetav väärtus on püsivalt madalam jääkväärtusest, on vastav vara esitatud hinnatuna eeldatavas kaetavas väärtuses. Põhivara allahindlusi kajastatakse kasumiaruandes.

Amortisatsiooni arvestamise aluseks on põhivara kasulik eluiga, millest lähtuvalt on kujundatud amortisatsiooninormid.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Juhul kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena ning määratakse vastavalt nende kasulikule elueale eraldi amortisatsiooninormid.

Piiramata kasutuseaga objekte nagu maad ja kunstiteoseid ei amortiseerita.

Amortisatsiooni arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgil ning lõpetatakse, kui

lõppväärtus ületab bilansilist jääkmaksumust, vara lõplikul eemaldamisel kasutusest.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamise korral või olukorras, kus vara kasutamisest või müügist ei eeldata enam majanduslikku kasu. Kasum või kahjum, mis on tekkinud materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest, kajastatakse kasumiaruandes muude äritulude või muude ärikulude real.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalset vara (arenguväljaminekud, patendid, litsentsid, kaubamärgid, tarkvara) kajastatakse bilansis siis, kui vara on Ettevõtte poolt kontrollitav, tema kasutamisest saadakse tulevikus majanduslikku kasu ning vara soetusmaksumus on usaldusväärselt mõõdetav. Omandatud immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Immateriaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Immateriaalset põhivara amortiseeritakse lineaarsel meetodil lähtudes vara eeldatavast kasulikust elueast. Amortisatsioonimäär määratakse igale immateriaalse põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust elueast. Määratud elueaga varade puhul hinnatakse vara väärtuse langust, kui on ilmnud asjaolusid, mis viitavad võimalikule väärtuse langusele.

Kulutused litsentside, patentide, sertifikaatide ja muu immateriaalse põhivara soetamiseks kapitaliseeritakse, kui on võimalik hinnata neilt kulutustelt tulevikus saadavat tulu.

Immateriaalse varana kajastatakse ostetud arvutitarkvara, mis ei ole seonduva riistvara lahutamatu osa. Arvutitarkvara arenduskulud kajastatakse immateriaalse varana, kui need on otseselt seotud selliste tarkvaraobjektide arendamisega, mis on eristatavad, Ettevõtte poolt kontrollitavad ning mille kasutamisest saadakse tulevast majanduslikku kasu pikema aja kui ühe aasta jooksul. Kapitaliseeritavad arvutitarkvara arenduskulud hõlmavad arendamisega otseselt seotud kulutusi. Tarkvara valmistamisega seotud otsesed tööjõukulutused kapitaliseeritakse tarkvara soetusmaksumuses. Arvutitarkvara jooksva hooldusega seotud kulud kajastatakse kasumiaruandes kuludena.

Varade väärtuse langus

Piiramata kasutuseaga materiaalse põhivara (maa) ja amortiseeritavate varade puhul hinnatakse vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda bilansilise maksumusega.

Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline maksumus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused, või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem.

Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille jaoks on võimalik rahavoogusid eristada (raha genereeriv üksus).

Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta kasumiaruandes põhivara allahindluse kulu vähendamisenä.

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Hooned ja ehitised	8-50
Telekommunikatsiooni rajatised ja seadmed	3-30
IT riistvara	3-5
Muu materiaalne põhivara	5
Litsentsid	3-25
Tarkvara	3
Muu immateriaalne põhivara	3-10

Rendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Ettevõtte kui rentnik

Kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksete miinimumsumma nüüdiseväärtuses, juhul kui see on madalam. Rendimaksud jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustuse jääkväärtuse vähendamiseks.

Kasutusrendimaksud kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna.

Ettevõtte on sõlminud oma müügiesinduste rentimiseks muu hulgas ka selliseid rendilepinguid, mis sisaldavad tingimuslikke rendimakseid, mille suurus sõltub vastava esinduse müügikäibest.

Ettevõtte kui rendileandja

Kapitalirendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis nõuetena kapitalirenti tehtud netoinvesteeringu summas (võrdub saadaolevate rendimaksete nüüdisväärtusega, millele lisatakse renditava vara garanteerimata jääkväärtus rendiperioodi lõpuks). Rentnikult saadavad rendimaksud jagatakse kapitalirendinõude põhiosa tagasimakseteks ja intressituluks. Arvestatud intressitulu kajastatakse kasumiaruandes müügituludes.

Esindustes kaupade müügi korral kapitalirendi tingimustel kohaldatakse tootjatele ja vahendajatele mõeldud rendiarvestuse põhimõtteid, mille kohaselt tekib kapitalirendi lepinguga müües Ettevõttele kahte tüüpi müügitulu: kauba müügitulu, mis võtab arvesse kliendile tehtud hinnaalandeid ning mis kajastatakse rendilepingu jõustumisel ja Finantstulu finantseerimisteenuste osutamisest, mis kajastatakse rendiperioodi jooksul.

Ettevõtte kajastab oma kaupu kapitalirendi tehinguga müües rendilepingu jõustumisel müügituluna müüdüd vara õiglasel väärtuses või rendileandjale laekuvate rendimaksete miinimumsumma turuintressimääraga diskonteeritud nüüdisväärtuses, kui viimane on madalam. Rendilepingu jõustumisel kajastatav müüdüd kaupade kulu on väljarenditud vara bilansiline maksumus, mida on vähendatud garanteerimata jääkväärtuse nüüdisväärtusega.

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis põhivarana ja amortiseeritakse vara kasuliku eluea jooksul. Kasutusrendimaksud kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna.

Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad hankijatele, viitvõlad, võetud laenud ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustised) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulusi. Finantskohustisi kajastatakse edaspidi korrigeeritud soetusmaksumuses, arvestades järgnevatel perioodidel kohustistelt intressikulu kasutades efektiivse intressimäära meetodit.

Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas. Pikaajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadud tasu õiglasel väärtuses (millest on maha arvatud tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustistelt intressikulu kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Finantskohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on 12 kuu jooksul alates bilansikuupäevast; või ettevõtte pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva.

Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Eraldised kajastatakse bilansis juhul, kui Ettevõttele on tekkinud enne bilansipäeva toimunud sündmuste tagajärjel seaduslikul või lepingulisel alusel põhinev kohustis; on tõenäoline, et kohustise realiseerumine on tõenäoline ning selle suurus on võimalik usaldusväärselt hinnata. Eraldis kajastatakse eeldatavate kulutuste nüüdisväärtuses diskonteerides riskivaba intressimääraga.

Eraldised on kajastatud juhtkonna parima hinnangu alusel ja nende tehingute tegelikud kulud võivad erineda käesoleva hetke hinnangutest.

Muud võimalikud või eksisteerivad kohustised, garantiid ja lubadused, mille realiseerumine on vähetõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurus ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustisteks on avalikustatud aastaaruande lisades tingimuslike kohustistena.

Pensionieraldis

Pensionieraldiste arvutamise aluseks on võetud vastavad töövõtjatega sõlmitud lepingud, millest tulenevad pensionikohustused on kindla ajaperioodiga. Ettevõttele ei ole muid pensionikohustusi, kui üksnes need, mis on tekkinud kindlate minevikus sõlmitud lepingute alusel. Neid kajastatakse bilansis kohustuse tekkimisel nüüdisväärtuses, korrigeerides elukalliduse indeksiga. Aasta lõpus kontrollitakse oodatava eluea statistilist muutust ja vajadusel korrigeeritakse eraldise summat oodatava eluea muutuse indeksiga. Kulu kajastatakse kasumiaruandes real "Mitmesugused tegevuskulud".

Võrgu taristute likvideerimiseraldis

Võrgu taristute aluste maade kasutamiseks on Ettevõtte sõlminud kahte liiki lepinguid: "Hoonestusõiguse seadmise lepingud" ja "Kinnistu isikliku kasutusõigusega koormamise lepingud". Enamus lepinguid on sõlmitud tähtajaga 25 ja 50 aastat. Sõlmitud lepingute lõppemisel on Ettevõtte kohustatud hüvitama kõik kulud, mis on seotud lepinguobjektide tavapärasesse majanduslikku heakorda viimisega, eelkõige lepinguobjektid vabastama kasutuskõlbmatutest ehitistest ja rajatistest ning viima kinnistud lepingute sõlmimisele eelnenud seisundisse.

Ettevõtte on alates 2006. aastast arvatud võrgu taristute likvideerimiseraldis, mille aluseks on iga-aastased pakkumised vastavat teenust pakkumatelt ettevõtetelt. Pakkumiste muutumisel korrigeeritakse vastavalt ka eraldise suurus. Eraldis kajastatakse eeldatavate kulutuste nüüdisväärtuses diskonteerides riskivaba intressimääraga.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks ja sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud.

Tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse kasumiaruandes kirjel „Muud äritulud“.

Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustusena. Vastavat kohustust kajastatakse bilansis lühi- või pikaajalisena olenevalt sellest, millal toimub sihtfinantseerimisega kaasnevate tingimuste täitmine. Sihtfinantseerimise abil soetatud vara võetakse bilansis arvele tema soetusmaksumuses. Soetatud vara amortiseeritakse kulusse tema kasuliku eluea jooksul.

Tulud

Kaubamüük

Kaubamüük sisaldab peamiselt Ettevõtte müügiesindustes ja läbi Ettevõtte e-keskkonna (Telia e-poe) tehtud kaubamüügi tehinguid. Tulu kaupade müügist kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasest väärtusest, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi. Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on üle läinud müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline. Kapitalirendi tingimustel sõlmitud kaubamüügi tehingute osas vt täiendavalt rentide arvestuspõhimõtteid. Kliendil on õigus tagastada e-poest soetatud kaupu 14 päeva jooksul. Kuna tagastamise juhtumite arv on ebaoluline, siis Ettevõtte ei ole korrigeerinud tagastatavate kaupade osas müügitulu.

Teenused

Teenuste tulud moodustuvad: telekommunikatsiooniteenustest (sh. sidumisteenused), arvutisüsteemi ja andmebaaside hooldusest, teleringhäälingust, andmetöötluse ja veebiportaalide tegevusest, finantseerimisteenustest (liising- ja järelmaksulepingud, nõuete faktooring) ja Ettevõtte klientidele telekommunikatsiooniteenuste tarbeks osutatavate kliendiseadmete renditeenustest. Tulu teenustelt kajastatakse teenuse osutamise perioodis, arvestades tegelikku mahtu perioodi jooksul, või kui teenuste osutamiseks vajalikud kliendiseadmed on üle antud.

Telekommunikatsiooniteenused

Telekommunikatsiooni teenuste tulud moodustuvad sideteenuste tasudest, mille hulka kuuluvad sidumistasud, välisühenduste tasud, püsitasud, ühendus- ja installeerimistasud ning teenustasud.

Sidumistasudelt teenitavad tulud kajastatakse tekkepõhiselt iga arvestusperioodi lõpus võttes aluseks erinevatelt partneritelt tegelikult sissetulnud mahud (näiteks kõneminutid).

Arvutisüsteemi ja andmebaaside hooldus

Äriklientidele pakub Ettevõtte erinevaid arvutisüsteemide ja andmebaaside hoolduse ning konsultatsiooni teenuseid, millest tulud tekivad seadmemajutusest, IT juhtimise ja IT süsteemide haldusest, SLA ning erinevatest riist- ja tarkvara tugiteenustest. Arveldatakse kokkulepitud hindades igakuiselt.

Veebiportaalide tegevus

Läbi Ettevõttele kuuluvate veebiportaalide Online.ee, Neti.ee, Ilmataat.ee teenuste osutamine. Tulu tekib nimetatud portaalides reklaamimüügist üldise hinnakirja alusel või suuremate koostööpartneritega kokkuleppelistes fikseeritud hindades. Arveldamine toimub igakuiselt.

Teleringhääling

Teleringhäälingu tuludes kajastatakse lõppkliendile sisuteenuste (TV programmid, filmid, videolaenus) osutamisest saadud tulud. Lõppkliendile sisuteenuste eest arveldamisel kajastatakse tulusid saldeerituna, sest Ettevõtte tegutseb agendina, st et riskid ja hüved jäävad teenuse tegelikule pakkujale.

Paketimüük

Klientidele pakutakse erinevaid tooteid ja teenuseid ka pakulina. Sellistes pakkumistes võib sisalduda mitme toote üleandmine või mitme teenuse osutamine. Mõnel juhul sisaldab pakkumine ka toote installeerimist, käivitamist või aktiveerimist, mille eest tasutakse fikseeritud tasu või fikseeritud tasu, mis on kombineeritud perioodiliste maksetega.

Telekommunikatsiooniseadmeid vaadeldakse eraldi osutatavast teenusest juhul, kui nende kliendile üleantavate seadmete jaoks eksisteerib eraldi turg, see tähendab, et nendega oleks võimalik ka teenusest eraldatuna kaubelda. Taoliste kaupadega seotud kulud kajastatakse samaaegselt müügituludega.

Kombineeritud lepingud jaotatakse osadeks, kui seadmed ja teenused on eraldi identifitseeritavad. Müügitulu jaotatakse seadmete ja teenuste vahel proportsionaalselt vastavalt üksikute elementide õiglasest väärtusele. Seadmete puhul, mis on kasutatavad vaid koos kindlate grupi poolt pakutavate toodete või teenustega, ei toimu nendega seotud tulude eraldamist ning kogu teenitav tulu perioodiseeritakse üle teeninduslepingu kehtivuse perioodi. Ebamõistlike kulude ja mahukate tagastustegevuste vältimiseks võib Ettevõtte ka seadmete tagasinõudmisest loobuda. Taoliste lepingutega seotud tulud kajastatakse teeninduslepingu kehtimise jooksul. Reeglina on Ettevõttel kohustus seadmete tagasivõtuks, vajadusel kohustus hilisemaks utiliseerimiseks.

Finantseerimisteenused

Finantseerimisteenustena kajastab Ettevõtte intressitulu järelmaksu-, faktooring- ja liisinglepingutelt. Intressitulu jagatakse lepinguperioodile arvestusega, et finantseerija tulususe määr on igal ajahetkel netoinvesteeringu jäägi suhtes sama.

Renditeenused

Telekommunikatsiooniteenust toetavate kliendiseadmete kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna.

Intressitulu ja dividenditulu kajastatakse siis, kui selle suurus ja laekumise tõenäosus on teada. Intressitulu arvestatakse tekkepõhiselt, väljaarvatud juhtudel, kui selle laekumine ei ole tõenäoline. Dividenditulu kajastatakse dividendide väljakuulutamisel. Intressitulud kapitalirendilt ja järelmaksunõuetelt kajastatakse müügitulude koosseisus.

Maksustamine**Ettevõtte tulumaks**

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksa Eestis registreeritud äriühing tulumaksu mitte teenitud vaid jaotatud kasumilt. Tulumaksuseaduse alusel maksustatakse äriühingu poolt väljamakstud dividendid ja muud kasumi arvelt tehtud väljamaksed olenemata saajast.

Tulumaks rakendub erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ja siirdehinna korrigeerimistelt. Aastatel 2018 ja 2017 oli tulumaksu määr 20/80 väljamakse summalt. Ettevõtte ei ole oma tegutsemisperioodi jooksul teostanud fondiemissioone, mis avaldaksid mõju potentsiaalse tulumaksu arvutamisele juhul, kui ettevõtte otsustaks vähendada aktsiakapitali. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustusena ja kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil, kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksmisele järgneva kuu 10. kuupäeval.

Alates 1. jaanuarist 2019 kohaldub tulumaksuseaduse alusel regulaarselt makstavatele dividendidele madalam maksumäär 14% ehk 14/86 dividendide netosummast. Seega saab residendist äriühing dividendide tulumaksuga maksustamisel kohaldada madalamat maksumäära 14/86 ja tavamäära 20/80. 2019. aastal residendist äriühing saab madalamat maksumäära 14/86 rakendada ühele kolmandikule 2018. aastal jaotatud kasumist, millelt residendist äriühing on maksnud tulumaksu.

Maksustamissüsteemi omapärast lähtuvalt ei teki Eestis registreeritud ettevõtete erinevusi vara maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel ning sellest tulenevalt ka edasilükkunud tulumaksunõudeid ega –kohustusi. Bilansis ei kajastata tingimuslikku tulumaksukohustust, mis tekiks jaotamata kasumist dividendide väljamaksmisel. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneks jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel, on esitatud aastaaruande lisades.

Käibemaks

Telia Eesti AS on käibemaksu kohustuslane. Johtuvalt osutatavate liising- ja järelmaksutehingute maksuvabadest intressidest oli Telia Eesti AS maksustatava käibe suhe kogukäibesse 2018. ja 2017. aastal 98%. Käibemaksu proportsioonist tulenev kulu kajastub ärikuludes.

Maksuametil on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahv. Juhatuse hinnangul ei esine aastaaruande tegemise hetkel asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata täiendava maksusumma

Seotud osapooled

Käesoleva raamatupidamise aastaaruande koostamisel on osapooled loetud seotuks, kui ühel poolel on teise üle kontroll või oluline mõju teise osapoole ärilistele, finants- või juhtimisotsustele.

Seotud osapoolte defineerimisel ei ole lähtutud ainult tehingute ja omavahelise suhte juriidilisest vormist vaid ka nende tegelikust sisust.

Aruandekuupäeva järgsed sündmused

Pärast aruandekuupäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist toimunud sündmuste kajastamine aastaaruandes sõltub sellest kas tegemist on korrigeeriva või mittekorrigeeriva sündmusega. Korrigeeriv aruandekuupäevajärgne sündmus on sündmus, mis kinnitab aruandekuupäeval eksisteerinud asjaolusid ning selle mõju on kajastatud lõppenud aasta bilansis ja kasumiaruandes.

Mittekorrigeeriv aruandekuupäevajärgne sündmus on selline sündmus, mis ei anna tunnistust aruandepäeval eksisteerinud asjaoludest ning selle mõju lõppenud aasta bilansis ja kasumiaruandes ei kajastata, vaid avaldatakse lisades.

Lisa 2 Raha

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017
Arvelduskontod	8 547	6 699
Sularaha kassas	20	14
Raha teel	159	111
Kokku raha	8 726	6 824

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2018	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	34 211	34 211	0	
Ostjatelt laekumata arved	34 877	34 877	0	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-666	-666	0	
Nõuded seotud osapoolte vastu	8 755	8 755	0	27
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	8	8	0	5
Muud nõuded	164	164	0	
Viitlaekumised	164	164	0	
Ettemaksed	1 268	1 268	0	
Tulevaste perioodide kulud	1 268	1 268	0	
Järelmaksu nõuded	19 422	12 875	6 547	
Kapitalirendi nõuded	3 952	1 958	1 994	11
Muud nõuded	14 558	11 145	3 413	
Kokku nõuded ja ettemaksed	82 338	70 384	11 954	

	31.12.2017	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	31 289	31 289	0	
Ostjatelt laekumata arved	31 819	31 819	0	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-530	-530	0	
Nõuded seotud osapoolte vastu	8 839	8 839	0	27
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	7	7	0	5
Muud nõuded	212	212	0	
Viitlaekumised	212	212	0	
Ettemaksed	1 374	1 374	0	
Tulevaste perioodide kulud	1 374	1 374	0	
Järelmaksu nõuded	21 801	14 782	7 019	
Kapitalirendi nõuded	5 438	2 561	2 877	11
Muud nõuded	12 625	9 845	2 780	
Kokku nõuded ja ettemaksed	81 585	68 909	12 676	

Järeldmaksu nõuete intressimäärad on 0-21,9%, lepingute alusvaluutaks on euro ja nende makseperiood on 1-3 aastat. Kapitalirendi nõuete intressimäärad on 3-24,9%. Järeldmaksu nõuded on tagatiseta, kapitalirendi nõuete tagatiseks on rendile antud seadmed ja kinnistud. Kirje „Muud nõuded“ sisaldab komplektimüügi seadmete nõudeid kokku summas 13 036 tuhat eurot sh. lühiajaline osa 9 638 tuhat eurot ja pikaajaline osa 3 398 tuhat eurot (2017: vastavalt 9 541 tuhat eurot; 6 778 tuhat eurot ja 2 763 tuhat eurot).

Lisa 4 Varud

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017
Tooraine ja materjal	2 070	1 477
Müügiks ostetud kaubad	10 277	8 367
Ettemaksed varude eest	113	2
Kokku varud	12 460	9 846

Seoses varude realiseerimismaksumuse langemisega alla soetusmaksumuse on varusid alla hinnatud summas 206 tuhat eurot (2017: 73 tuhat eurot). Varude allahindluse kulu on kajastatud kasumiaruande kirjel "Kaubad, toore, materjal ja teenused" (lisa 21). Varasematel perioodidel tehtud allahindlusi 2018. ja 2017. aastatel tühistatud ei ole.

Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2018		31.12.2017	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks	0	2 121	0	2 832
Üksikisiku tulumaks	0	662	0	633
Erisoodustuse tulumaks	0	21	0	24
Sotsiaalmaks	0	1 210	0	1 172
Kohustuslik kogumispension	0	84	0	81
Töötuskindlustusmaksed	0	64	0	70
Ettemaksukonto jääk	8		7	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	8	4 162	7	4 812

Maksude ettemaksete summa kokku on avaldatud lisas 3, maksuvõlgade summa kokku on avaldatud lisas 14.

Lisa 6 Investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017	Lisa nr
Tütarettevõtjate aktsiad ja osad	2 425	2 428	7
Sidusettevõtjate aktsiad ja osad	511	511	8
Kokku investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse	2 936	2 939	

Lisa 7 Tütarettevõtjate aktsiad ja osad

(tuhandetes eurodes)

Tütarettevõtjate aktsiad ja osad, üldine informatsioon					
Tütarettevõtja registrikood	Tütarettevõtja nimetus	Asukohamaa	Põhitegevusala	Osaluse määr (%)	
				31.12.2017	31.12.2018
11306239	Green IT OÜ	Eesti	Kontorimasinate ja seadmete rentimine ja kasutusrent, k.a.arvutid, arvutite, arvuti väliseadmete ja tarkvara hulgimüük	100	100
123012347	UAB Protrainig Academy	Leedu	IT-alased koolitused ja konsultatsioonid	100	0

Tütarettevõtjate aktsiad ja osad, detailne informatsioon:			
Tütarettevõtja nimetus	31.12.2017	Muud muutused	31.12.2018
Green IT OÜ	2 425	0	2 425
UAB Protrainig Academy	3	-3	0
Kokku tütarettevõtjate aktsiad ja osad, eelmise perioodi lõpus	2 428	-3	2 425

2018. aastal oli viidud lõpule Ettevõtte tütarettevõtte UAB Protrainig Academy likvideerimise protsess. Kahjum tütarettevõtte likvideerimisest 3 tuhat eurot on kajastatud kasumiaruandes kirjel "Kasum (kahjum) tütarettevõtjatelt".

Lisa 8 Sidusettevõtjate aktsiad ja osad

(tuhandetes eurodes)

Sidusettevõtjate aktsiad ja osad, üldine informatsioon: 2018					
Sidusettevõtja registrikood	Sidusettevõtja nimetus	Asukohamaa	Põhitegevusala	Osaluse määr (%)	
				31.12.2017	31.12.2018
10747013	SK ID Solutions AS	Eesti	Sertifitseerimisteenuste, ajatempliteenuste ning nendega seotud teenuste osutamine	50	50

Sidusettevõtjate aktsiad ja osad, detailne informatsioon		
Sidusettevõtja nimetus	31.12.2017	31.12.2018
SK ID Solutions AS	511	511
Kokku sidusettevõtjate aktsiad ja osad, eelmise perioodi lõpus	511	511

Lisa 9 Materiaalsed põhivarad

(tuhandetes eurodes)

									Kokku
	Maa	Ehitised			Masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad	Lõpetamata projektid	Lõpetamata projektid ja ettemaksed	
			Arvutid ja arvutisüsteemid	Muud masinad ja seadmed					
31.12.2017									
Soetusmaksumus	898	48 900	19 865	419 475	439 340	5 403	6 587	6 587	501 128
Akumuleeritud kulum	0	-30 378	-14 141	-287 916	-302 057	-1 198	0	0	-333 633
Jääkmaksumus	898	18 522	5 724	131 559	137 283	4 205	6 587	6 587	167 495
Ostud ja parendused	790	0	0	0	0	0	45 366	45 366	46 156
Maa ja varem kasutusel olnud ehitiste ost	790	0					45 366	45 366	46 156
Lisandumised äriühenduste kaudu	0	0	70	0	70	0	0	0	70
Amortisatsioonikulu	0	-1 953	-3 554	-31 832	-35 386	-1 023	0	0	-38 362
Müügid	-34	-1 877	-9	-6	-15	0	0	0	-1 926
Ümberliigitamised	0	374	4 302	31 976	36 278	693	-37 345	-37 345	0
Ümberliigitamised lõpetamata projektidest	0	374	4 302	31 976	36 278	693	-37 345	-37 345	0
31.12.2018									
Soetusmaksumus	1 654	42 546	21 498	422 262	443 760	6 010	14 608	14 608	508 578
Akumuleeritud kulum	0	-27 480	-14 965	-290 565	-305 530	-2 135	0	0	-335 145
Jääkmaksumus	1 654	15 066	6 533	131 697	138 230	3 875	14 608	14 608	173 433

Müüdud materiaalsed põhivarad müügihinna

	2018
Maa	62
Ehitised	3 032
Masinad ja seadmed	74
Arvutid ja arvutisüsteemid	28
Muud masinad ja seadmed	46
Kokku	3 168

2017. aastal müüdud materiaalsete põhivarade müügihind kokku oli 154 tuhat eurot.

Lisa 10 Immateriaalsed põhivarad

(tuhandetes eurodes)

				Kokku
	Arvutitarkvara	Kontsessioonid, patendid, litsentsid, kaubamärgid	Muud immateriaalsed põhivarad	
31.12.2017				
Soetusmaksumus	43 245	9 965	2 684	55 894
Akumuleeritud kulum	-24 681	-2 171	-1 928	-28 780
Jääkmaksumus	18 564	7 794	756	27 114
Ostud ja parendused	12 337	120	0	12 457
Lisandumised äriühenduste kaudu	0	0	430	430
Amortisatsioonikulu	-10 582	-933	-366	-11 881
31.12.2018				
Soetusmaksumus	50 010	10 077	3 114	63 201
Akumuleeritud kulum	-29 691	-3 096	-2 294	-35 081
Jääkmaksumus	20 319	6 981	820	28 120

Lisa 11 Kapitalirent

(tuhandetes eurodes)

Aruandekohustuslane kui rendileandja

	31.12.2018	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul				
Seadmete kapitalirent	3 774	1 877	1 897	3,06-24,90%	EUR	2022	
Kinnistute kapitalirent	179	82	97	6%	EUR	2020	
Kapitalirendinõuded kokku	3 953	1 959	1 994				3
	31.12.2017	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul				
Seadmete kapitalirent	5 235	2 469	2 766	3,06-24,90%	EUR	2022	
Kinnistute kapitalirent	203	92	111	6%	EUR	2020	
Kapitalirendinõuded kokku	5 438	2 561	2 877				3

Ettevõtte müüb kapitalirendi tingimustel erinevaid seadmeid: kontoritehnikat, Telia teenuste kasutamiseks vajalikke kliendiseadmeid, vahendusaamu jms. Rendilepingute kestvusaeg on 3-5 aastat. Lisaks on kapitalirendi tingimustel müüdud mõned Ettevõttele

mittevajalikud kinnistud. Kapitalirendi nõuete tagatiseks on lepingutes fikseeritud seadmed ja kinnistud.

Lisa 12 Kasutusrent

(tuhandetes eurodes)

Aruandekohustuslane kui rendileandja

	2018	2017	Lisa nr
Kasutusrenditulu	5 461	3 708	19
Rendile või üürile antud varade bilansiline jääkmaksumus			
Masinad ja seadmed	9 147	8 573	
Kokku	9 147	8 573	

Ettevõtte rendib välja kasutusrendi tingimustel ruume, ruutereid ja digibokse. Kasutusrendi lepingutel ei ole lisatingimusi ja neid on võimalik lõpetada minimaalselt 3 kuu etteütlemisega.

Kasutusrendile antud Ettevõttele mittevajalikud ruumid moodustavad ebaolulise osa kogu ettevõtte kinnisvara osast.

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2018	2017	Lisa nr
Kasutusrendikulu	2 903	2 889	22

Ettevõtte rendib kasutusrendi tingimustel sõiduaautosid, maa-alasid, büroo- ja äriruume, siderajatisi. Kõikide kasutusrendilepingute alusvaluutaks on euro. Lepingud ei sea piiranguid Ettevõtte dividendi- ega finantseerimispoliitikale.

Maa-alade rendiga kaasneb mastide aluse maa endisesse olukorda taastamise kohustus. Selle tarbeks on Ettevõtte moodustanud eraldise (vt. Lisa 16).

Lisa 13 Laenukohustised

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2018	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Lühiajalised laenud								
Laen emaettevõttelt	75 000	75 000			0,95%	EUR	31.01.2019	27
Lühiajalised laenud kokku	75 000	75 000						
Laenukohustised kokku	75 000	75 000	0	0				
	31.12.2017	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Lühiajalised laenud								
Laen emaettevõttelt	61 000	61 000			0,87%	EUR	31.01.2018	27
Lühiajalised laenud kokku	61 000	61 000						
Laenukohustised kokku	61 000	61 000	0	0				

Emaettevõtjalt saadud laenu tähtaeg on 1 kuu, laen kehtib järgmise kuu viimase tööpäevani. Iga kuu otsustatakse tasutavad või juurdevõetavad summad ja kehtestatakse uus intressimäär.

2018 aastal kasutatud laenu summalt oli arvestatud intresse 739 tuhat eurot (2017: 793 tuhat eurot).

Laenu tagasimaksed on tagatud äritegevuse rahavoogudega.

Lisa 14 Võlad ja ettemaksed

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2018	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Võlad tarnijatele	40 746	40 746	0	
Võlad töövõtjatele	4 392	4 392	0	15
Maksuvõlad	4 162	4 162	0	5
Muud võlad	9 789	9 789	0	
Muud viitvõlad	9 789	9 789	0	
Saadud ettemaksed	1 998	1 998	0	
Tulevaste perioodide tulud	447	447	0	
Muud saadud ettemaksed	1 551	1 551	0	
Võlad seotud osapooltele	10 839	9 434	1 405	27
Kokku võlad ja ettemaksed	71 926	70 521	1 405	

	31.12.2017	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Võlad tarnijatele	25 073	25 073	0	
Võlad töövõtjatele	4 382	4 382	0	15
Maksuvõlad	4 812	4 812	0	5
Muud võlad	9 818	9 818	0	
Muud viitvõlad	9 818	9 818	0	
Saadud ettemaksed	1 863	1 863	0	
Tulevaste perioodide tulud	967	967	0	
Muud saadud ettemaksed	896	896	0	
Võlad seotud osapooltele	13 671	12 123	1 548	27
Kokku võlad ja ettemaksed	59 619	58 071	1 548	

Lisa 15 Võlad töövõtjatele

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017	Lisa nr
Puhkusetasude kohustis	1 077	1 030	
Töötajatega seotud muud kohustused	3 117	3 093	
Võlgnevus tegevjuhtkonnale	198	258	
Võlgnevus aruandvatele isikutele	0	1	
Kokku võlad töövõtjatele	4 392	4 382	14

Lisa 16 Eraldised

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2016	Moodustamine/ korrigeerimine	Kasutamine	31.12.2017
Mastide ja moodulhoonete likvideerimiseraldis	2 118	0	0	2 118
Pensionieraldis	488	0	-75	413
Kokku eraldised	2 606	0	-75	2 531
	31.12.2017	Moodustamine/ korrigeerimine	Kasutamine	31.12.2018
Mastide ja moodulhoonete likvideerimiseraldis	2 118	-194	0	1 924
Pensionieraldis	413	0	-76	337
Kokku eraldised	2 531	-194	-76	2 261

2018 oli tehtud Mastide ja moodulhoonete likvideerimise eraldise diskonteerimine nüüdsväärtusesse, milline muutus kajastub kasumiaruandes real "Muud finantstulud ja -kulud". Edasiulatuvalt arvestatavad intressikulud suurendavad reservi ning tegelikud mastide või moodulhoonete likvideerimisega seonduvad kulud vähendavad moodustatud reservi.

Lisa 17 Tingimuslikud kohustised ja varad

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017
Tingimuslikud kohustised		
Võimalikud dividendid	34 985	44 985
Tulumaksukohustus võimalikelt dividendidelt	7 419	11 246
Tegev- ja kõrgema juhtkonna lahkumishüvitised	342	872
Kokku tingimuslikud kohustised	42 746	57 103

a) Tulumaksukohustus võimalikelt dividendidelt

Ettevõtte jaotamata kasum seisuga 31.12.2018 moodustas 42 404 tuhat eurot (31.12.2017: 56 231 tuhat eurot). Dividendide väljamaksmisel omanikele kaasneb sellega tulumaksukulu. 2018. ja 2017. aastal oli maksumäär 20/80 netodividendina väljamakstavalt summal.

b) Tegev- ja kõrgema juhtkonna lahkumishüvitis

Tegev- ja kõrgema juhtkonna lahkumishüvitised kuuluvad väljamaksmisele ainult juhul, kui lahkumise on algatanud Ettevõtte.

c) Potentsiaalsed maksurevisjonist tulenevad kohustused

Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata maksusumma, intressid ning trahvi.

Ettevõtte juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata ettevõttele olulise täiendava maksusumma.

Lisa 18 Aktsiakapital

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017
Aktsiakapital	500	88 169
Aktsiate arv (tk)	50 000	137 954 528

Ainuaktsionäri otsusega 2018. aastal tehtud põhikirja muudatusega oli vähendatud Ettevõtte aktsiate arvu ja aktsiakapitali summat. Aktsiakapitali vähendamine summas 87 669 tuhat eurot suunati täiendavasse reservkapitali. Vastavalt sisse viidud muudatustele võib Ettevõtte miinimumkapital olla 250 tuhat eurot ja maksimumkapital 1 000 tuhat eurot.

Aktsiakapital on jaotatud 50 tuhandeks nimiväärtusega aktsiaks. Aktsia on jagamatu. Iga aktsia annab selle omanikule ühe hääle ja õiguse osaleda Ettevõtte üldkoosolekul ning kasumi ja Ettevõtte lõpetamisel allesjäänud vara jaotamisel.

Lisa 19 Müügitulu

(tuhandetes eurodes)

	2018	2017	Lisa nr
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes			
Müük Euroopa Liidu riikidele			
Eesti	280 304	274 469	
Soome	12 310	11 791	
Rootsi	5 889	4 067	
Läti	625	633	
Leedu	309	297	
Taani	243	600	
Poola	219	134	
Suurbritannia	148	214	
Saksamaa	136	63	
Hispaania	127	69	
Müük Euroopa Liidu riikidele, muud	548	616	
Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku	300 858	292 953	
Müük väljapoole Euroopa Liidu riike			
Šveits	288	297	
Norra	258	159	
Argentina	134	1	
Ameerika Ühendriigid	123	1	
Venemaa	77	150	
Müük väljaspool Euroopa Liidu riike, muud	201	225	
Müük väljapoole Euroopa Liidu riike, kokku	1 081	833	
Kokku müügitulu	301 939	293 786	
Müügitulu tegevusalade lõikes			
Telekommunikatsiooni teenuste osutamine	186 144	185 691	
Kaubamüük	56 081	56 485	
Arvutisüsteemide ja andmebaaside hooldus, konsultatsioonid	21 698	17 970	
Teleringhääling	18 456	17 210	
Infoalane tegevus (andmetöötlus, veebiportaalide tegevus jms)	9 147	7 719	
Renditeenused	5 337	3 598	12
Finantseerimisteenuste osutamine	4 732	4 865	
Muud müügitulud	344	248	
Kokku müügitulu	301 939	293 786	

Lisa 20 Muud äritulud

(tuhandetes eurodes)

	2018	2017	Lisa nr
Kasum materiaalsete põhivarade müügist	1 242	110	9,10
Tulu sihtfinantseerimisest	1 181	250	
Kasum valuutakursi muutustest	0	82	
Trahvid, viivised ja hüvitised	413	627	
Kasum lootusetute nõuete müügist	440	699	
Kokku muud äritulud	3 276	1 768	

Lisa 21 Kaubad, toore, materjal ja teenused

(tuhandetes eurodes)

	2018	2017	Lisa nr
Tooraine ja materjal	1 151	1 124	
Varude allahindlus ja mahakandmine	206	73	4
Müügi eesmärgil ostetud kaubad	52 428	53 386	
Energia	471	502	
Elektrienergia	471	502	
Sideoperaatorite teenused	46 994	44 956	
Muud	4 133	4 185	
Kokku kaubad, toore, materjal ja teenused	105 383	104 226	

Lisa 22 Mitmesugused tegevuskulud

(tuhandetes eurodes)

	2018	2017	Lisa nr
Üür ja rent	2 903	2 889	12
Energia	5 128	5 454	
Elektrienergia	4 736	4 990	
Soojusenergia	119	144	
Kütus	273	320	
Mitmesugused bürookulud	483	661	
Lähetuskulud	563	723	
Koolituskulud	534	869	
Riiklikud ja kohalikud maksud	137	149	
Kulu ebatähtsusest laekuvatest nõuetest	727	626	
Hooldus- ja remondikulud	12 597	14 868	
Reklaam ja muud turustuskulud	3 747	4 863	
Riigilõiv	1 610	1 437	
Logistikateenused	1 530	1 423	
Arvete väljastamise kulud	881	850	
Ruumide ekspluatatsioonikulud	368	373	
Muud	16 506	15 521	
Kokku mitmesugused tegevuskulud	47 714	50 706	

Kirje "Kulu ebatähtsusest laekuvatest nõuetest" koosneb nõuete allahindluse summast 1 341 tuhat eurot, millest on maha arvatud aruandeaastal laekunud varem lootusetuks kantud nõuded summas 614 tuhat eurot (2017: vastavalt 1 228 ja 662 tuhat eurot).

Lisa 23 Tööjõukulud

(tuhandetes eurodes)

	2018	2017
Palgakulu	45 231	43 589
Sotsiaalmaksud	15 329	14 712
Muud	487	485
Kokku tööjõukulud	61 047	58 786
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	1 662	1 723

Lisa 24 Muud ärikulud

(tuhandetes eurodes)

	2018	2017
Kahjum valuutakursi muutustest	42	0
Trahvid, viivised ja hüvitised	21	13
Sponsorlus ja annetused	465	473
Muud	17	0
Kokku muud ärikulud	545	486

Lisa 25 Kasum (kahjum) tütarettevõtjatelt

(tuhandetes eurodes)

	2018	2017	Lisa nr
Finantstulud ja -kulud tütarettevõtjate aktsiatelt ja osadelt	-3	-1 067	
Saadud dividendid	0	473	6,7,27
Kahjum tütarettevõtja osade müügist	0	-140	6,7
Tütarettevõtja soetusmaksumuse allahindlus	0	-1 400	6,7
Tütarettevõtja likvideerimise kahjum	-3	0	6,7
Kokku kasum (kahjum) tütarettevõtjatelt	-3	-1 067	

2017. aastal kuulutas IT Koolituskeskus OÜ välja dividendid summas 473 tuhat eurot, mis tasuti täissummas Ettevõttele.

2017. aastal müüs Telia Eesti AS oma tütarettevõtte IT Koolituskeskus OÜ Aktsiaseltsile Äripäev. Müügi põhjuseks oli soov keskenduda põhitegevusele, milleks on telekommunikatsioon ja IT.

2017. aastal tehti Green IT OÜ soetusmaksumuse allahindlus summas 1 400 tuhat eurot.

Lisa 26 Tulumaks

(tuhandetes eurodes)

Tulumaksukulu komponendid	2018		2017	
	Maksustatav summa	Tulumaks	Maksustatav summa	Tulumaks
Väljakuulutatud dividendid	46 105	11 408	0	0
Eesti	46 105	11 408	0	0
Kokku	46 105	11 408	0	0

Lisa 27 Seotud osapooled

(tuhandetes eurodes)

Aruandekohustuslase emaettevõtja nimetus	Telia Company AB
Riik, kus aruandekohustuslase emaettevõtja on registreeritud	Rootsi Kuningriik

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2018		31.12.2017	
	Nõuded	Kohustised	Nõuded	Kohustised
Emaettevõtja	393	75 605	978	63 988
Tütarettevõtjad	128	2	59	3
Sidusettevõtjad	18	48	19	10
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	8 204	10 144	7 777	10 622
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	11	41	5	48
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	1	0	1	0

2018	Saadud laenud	Saadud laenude tagasimaksed	Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
Emaettevõtja					
Telia Company AB	60 000	46 000	0,95%	EUR	31.01.2019

2017	Saadud laenud	Saadud laenude tagasimaksed	Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
Emaettevõtja					
Telia Company AB	0	50 000	0,87%	EUR	31.01.2018

Ostud ja müügid

	2018		2017	
	Ostud	Müügid	Ostud	Müügid
Emaettevõtja	14 414	1 754	13 622	1 131
Tütarettevõtjad	491	945	335	945
Sidusettevõtjad	455	187	254	182
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	12 710	18 134	13 495	16 835
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	605	197	470	177
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	0	6	3	6

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2018	2017
Arvestatud tasu	1 748	1 295
Lahkumishüvitised	43	0
Erisoodustused	116	109

Kohustus emaettevõtjale sisaldab laenu saldot summas 75 000 tuhat eurot (2017: 61 000 tuhat eurot)(lisa 13).

Emaettevõtja ostude summad sisaldavad laenu intresse summas 738 tuhat eurot (2017: 793 tuhat eurot)(lisa 13).

2018. aastal olid välja kuulutatud ja makstud dividendid emaettevõtjale summas 45 101 tuhat eurot, 2017. aastal dividende välja ei kuulutatud.

2017.a on tütarettevõtjatelt saadud dividende summas 473 tuhat eurot (lisa 7, 25).

Nõuete osas seotud osapoolte vastu seisuga 31.12.2018 ega 31.12.2017 ei ole allahindlusi tehtud.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 01.04.2019

Telia Eesti AS (registrikood: 10234957) 01.01.2018 - 31.12.2018 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
KADIR KALE	Juhatuse liige	01.04.2019
Resolutsioon:	I am accepting the 2018 Annual Report and giving my sign-off.	
HANS ROBERT PAJOS	Juhatuse liige	01.04.2019
HOLGER HALJAND	Juhatuse liige	01.04.2019
TARMO KÄRSNA	Juhatuse liige	01.04.2019

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Telia Eesti AS aktsionäridele:

Arvamus

Oleme auditeerinud esitatud Telia Eesti AS (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31. detsember 2018 ning kasumiaruannet, rahavoogude aruannet ja omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31. detsember 2018 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas raamatupidamise seaduse ja Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) (eetikakoodeks (EE)), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi (EE) nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas raamatupidamise seaduse ja Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhatus peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatseb kas ettevõtte liikvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad. Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhatuse poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

1. aprill 2019

/allkirjastatud digitaalselt/
Mariel Akkermann
Vandeauditor nr 574

/allkirjastatud digitaalselt/
Veiko Hintsov
Vandeauditor nr 324
AS Deloitte Audit Eesti
Tegevusluba nr 27

Audiitorite digitaalallkirjad

Telia Eesti AS (registrikood: 10234957) 01.01.2018 - 31.12.2018 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
MARIEL AKKERMANN	Vandeaudiitor	01.04.2019
VEIKO HINTSOV	Vandeaudiitor	01.04.2019

Kasumi jaotamise ettepanek

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2018
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	10 126
Aruandeaasta kasum (kahjum)	32 278
Kokku	42 404
Jaotamine	
Dividendideks	34 829
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist)	7 575
Kokku	42 404

Kasumi jaotamise otsus

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2018
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	10 126
Aruandeaasta kasum (kahjum)	32 278
Kokku	42 404
Jaotamine	
Dividendideks	34 829
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist)	7 575
Kokku	42 404

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Mobiilsideteenus	61201	105203000	34.84%	Jah
Elektroonilise side teenused fikseeritud sidevõrgus	61101	80941000	26.81%	Ei
Telekommunikatsiooniseadmete jaemüük	47421	47806000	15.83%	Ei
Teleringhääling	60201	18456000	6.11%	Ei
Arvutisüsteemide ja andmebaaside haldus	62031	15615000	5.17%	Ei
Muude tarbeesemete ja kodumasinate väljaüürimine ja kasutusrent	77291	5337000	1.77%	Ei
Arvutite, arvuti välisseadmete ja tarkvara jaemüük	47411	5289000	1.75%	Ei
Muu laenuandmine, v.a pandimajad	64929	4732000	1.57%	Ei
Mujal liigitamata infoalane tegevus	63991	4405000	1.46%	Ei
Programmeerimine	62011	3946000	1.31%	Ei
Veebiportaali tegevus	63121	3931000	1.30%	Ei
Heli- ja videoseadmete jaemüük	47431	2986000	0.99%	Ei
Muud infotehnoloogia- ja arvutialased tegevused	62091	2137000	0.71%	Ei
Andmetöötlus, veebihosting jms tegevused	63111	811000	0.27%	Ei
Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus	68201	344000	0.11%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6397213
Faks	+372 6402027
E-posti aadress	info@telia.ee
Veebilehe aadress	www.telia.ee